

Občanstvo nechť dbá pokynů a nařízení velitelů Rudé armády. Svou ochotnou spoluprací nechť aspoň nepatrnou částí splácí svůj veliký dluh za její oběti pro naše osvobození.

Do provedení reorganisace četnického a policejního sboru vykonávají policejní pravomoc i členové partyzánských oddílů.

Občanstvu nařizujeme:

Se svých domů, příbytků a obchodů odstraňte znaky bývalé státní moci a vše, co připomíná nenáviděný režim.

Obchodní a průmyslové podniky, které byly pod německou správou, pracovaly pro německou brannou moc a ty, jejichž zřízení bylo povoleno teprve za německé okupace, provedou bilanci a předloží ji na vyzvání Národnímu výboru, který rozhodne o jejich dalším provozu a případných osobních změnách v jejich vedení.

Dělníci, rolníci, veřejní a soukromí zaměstnanci a živnostníci, plňte své povinnosti, jež máte ku svým spoluobčanům, abyste přispěli k rychlému obnovení pravidelného života v našem městě i kraji!

Pokud jde o rozřešení všech naléhavých otázek, jako: zajištění nerušeného chodu veřejného zásobování, přísného trestání předražování, napravení křivd, spáchaných bývalým režimem, zajištění a rychlé potrestání veřejně známých německých zlosynů a národních zrádců, souzení kolaborantů nově ustaveným mimořádným soudem, zajištění práv dělnictva na správě závodů, přidělení půdy bezzemkům a drobným rolníkům atd., očekávejte v klidu dalších příkazů Národního výboru, který prost vši byrokratické zdlouhavosti bude je řešit rychle, důsledně a v duchu lidové demokracie.

Znovu obnovený stát je národním státem Čechů a Slováků a bude sloužiti pouze potřebám lidu. Národní výbor plně proto spoléhá na spolupráci všech věrných Čechů, kteří zůstali za všech okolností věrni svému národu, státu a presidentu dr. Benešovi. Ve své činnosti se bude opíratí především o generaci středních a mladších let, která je většinou prosta nemravných politických metod bývalých agrárních politiků a družstevníků a jiných reakčních stran s protidemokratickými sklony a opravňuje tím naději, že bude zájmy národa a státu hájiti nesobecky a obětavě.

Ať žije naše osvobozená čsl. republika a její pres. dr. Beneš!

Ať žije naše osvoboditelka hrdinná a vítězná Rudá armáda a její vůdce velký maršál Stalin!

Ať žije velitel osvobozující armády maršál Malinovský a jeho stateční vojáci!

Čest, sláva a nehynoucí vděčnost našim národním mučedníkům!

Ať žije a vzkvétá naše osvobozené město!

Za I. čsl. par. brig. Jana Žižky

maj. R. A. Murzin

Za nár. výbor

Emil Žejglic

Vel. oper. part. skupiny

Výkonný

AÚD KSČ Praha. 1945/8. Tisk.

[244]

1945, 1. květen. Košice. — Zpráva „Pravdy“ o schůzi přípravného výboru Svazu slovenských partyzánů.

Partizánskeho ducha do slovenského života!

26. apríla bola v Útulku partizánov v Košiciach schôdzka prípravného výboru Svazu partizánov na Slovensku.¹ Schôdzku otvoril kapitán Jaroslav Šolc, ktorý v svojej reči zhodnotil prá-

¹ Svaz slovenských partizánov byl založen v dubnu 1945 v Košicích jako masová organizace partyzánů. Zprávu o ustavení přípravného výboru Svazu slovenských partizánov přinesla košická „Pravda“ 14. dubna 1945. „Pravda“ tehdy odmítla ve svém komentáři pokusy o zneuznávání partyzánů a zdůraznila, že slovenské partyzány čeká ještě mnoho práce jak v boji proti fašismu, tak při budování nové republiky. V celoslovenském měřítku došlo

cu partizánov za odboja. Za prítomnosti zástupcov partizánskych brigád a oddielov byly prečítané a prijaté stanovky Svazu partizánov na Slovensku. Prítomní partizáni sa usniesli, že

Sváz bude mať za úlohu vnášať tradíciu protifašistického partizánskeho ducha do celého verejného slovenského života.

Sváz má byť strážcom ľudovej demokracie, má sa starať o to, aby partizáni boli vzorom najobetavejších vlastencov našej zeme a najoddanejšími budovateľmi nového ľudového Československa, aby po vojenskej porážke fašizmu partizáni s rovnakým duchom nesmieriteľnosti, ktorý prejavili so zbraňou v ruke, bojovali za morálno-politickú porážku všetkej reakcie a proti pozostatkom fašizmu v našom verejnom živote.

Prítomní reprezentanti desaťtisícov partizánov manifestačne žiadali energickú a rýchlu očistu verejného života od pliahy, ktorá zavliekla ľud do šesťročného otroctva hitlerizmu. Okrem toho sa usniesli, že v každom okresnom mestečku, v každej dedinke, kde je najmenej 6 partizánov, budú zriadené miestne odbočky. Bol zvolený prípravný výbor na čele s predsedom SNR poslancom Karolom Šmidkem. Prípravný výbor pripraví ustavujúce valné shromáždenie a zariadí Dom partizánov, v ktorom majú byť úradné miestnosti Svazu.

Pravda, 1. 5. 1945, čís. 57.

[245]

1945, 1. květen. Bratislava. — Zpráva „Pravdy“ o volbě národního výboru v Hlohovci.

Hlohovec ukázal, ako to treba.

Hlohovec rozhodoval dňa 24. apríla t. r. o svojej miestnej vláde. Vykonal sa prvé riadne verejné voľby do miestneho Národného výboru. Vo vidieckych obciach okresu sa s voľbami začalo už minulý týždeň. Namiesto provizórnych Národných výborov ujímajú sa vlády výbory volené.¹

Prvá verejná voľba Národného výboru v Hlohovci bola neobyčajne živá a rušná. Miestnosť Kultúrneho domu bola nabitá, ani sa nedalo pohnúť. Voľba sa začala apelom volebnej komisie, aby sa o predloženej jednotnej kandidátke Národného frontu rozhodovalo po najprísnejšom uvážení. Že výzva bola správne pochopená, ukázalo sa už hneď pri predložení soznamu mien kandidátov.

Osvedčených, nezištných stúpcov Národného frontu, či už z radov Komunistickej strany, Demokratickej strany alebo neorganizovaných, schválili prítomní burácujúcim potleskom, no

k ustavení Svazu slovenských partizánov teprve 16. května, kdy se sešlo valné shromáždění 48 velitelů brigád, štábů, oddílů a jejich zástupců a komisařů v Bratislavě. (Partizán, 29. 6. 1945, č. 2.) Sváz slovenských partizánov měl masovou základnu mezi dělníky, rolníky, inteligencí i mládeží a svojí morální autoritou důsledných bojovníků národně osvobozeneckého hnutí ovlivňoval další početné skupiny pomocníků partyzánů a vojáků z povstání na vesnicích. Velké možnosti této organizace nebyly ihned po revoluci ještě dostatečně využity, KSS však měla v této partyzánské organizaci vždy dobrého pomocníka v boji za důsledné plnění košického vládního programu a především proti silným pozůstatkům luďáctva, což se přesvědčivě ukázalo zvláště v letech 1946 až 1947.

¹ O něco později, 20. 5. 1945 byl stav a úroveň národních výborů v oblasti západního Slovenska charakterizován ve zprávě oblastní konferenci KSS v Bratislavě takto: Národní výbory jsou ve všech obcích. Někde byly vytvořeny dohodou, jinde zvoleny na veřejných shromážděních. Okresní národní výbory jsou zatím většinou dílem dohody, jen v jednotlivých okresech (Modra) byly zvoleny na konferenci delegátů MNV. Všechny MNV nutno dát potvrdit demokratickou volbou lidu, provést potřebné změny, kde dosavadní složení nevyhovuje, a potom svolat okresní konference NV a zvolit ONV. — KSS má téměř ve všech NV většinu, někde je parita s DS, výjimečně je KSS v menšině. Těžkosti jsou hlášeny se všech stran, ale to je přirozené, protože jednak jde o nové orgány, je mnoho nepřátel, mnoho těžkostí, jež jsou důsledkem války, vážným faktorem je též nezkušenost. (AÚD KSS Bratislava, f. ÚV KSS/2, a. j. 1/I.)